

**การพัฒนากิจกรรมการเรียนการสอนดนตรีพื้นเมืองภาคเหนือแบบ 4 MAT
สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 วิทยาลัยนาฏศิลปลพบุรี**
**THE DEVELOPMENT OF THE NORTHERN THAI TRADITIONAL MUSIC
INSTRUCTIONAL ACTIVITIES BASED ON 4 MAT MODEL FOR
MATAYOMSUKSA 5 STUDENTS OF LOBURI COLLEGE OF DRAMATIC ARTS**

ปภาอร แก้วสว่าง¹

Papha-orn Kaewsawang¹

*Corresponding author Email : honey41porn49@gmail.com

(Received : January 8, 2020 ; Revised : February 7, 2020 ; Accepted : March 22, 2020)

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) พัฒนากิจกรรมการเรียนการสอนดนตรีพื้นเมืองภาคเหนือแบบ 4 MAT สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 2) เปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนดนตรีพื้นเมืองภาคเหนือของนักเรียนที่เรียนโดยใช้กิจกรรมการเรียนการสอนแบบ 4 MAT ระหว่างก่อนเรียนและหลังเรียน และ 3) ศึกษาเจตคติต่อการเรียนการสอนดนตรีพื้นเมืองภาคเหนือ โดยใช้กิจกรรมการเรียนการสอนแบบ 4 MAT กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 จำนวน 22 คน ที่เรียนรายวิชา ชิง-สะล้อ (เลือกเสรี) ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2562 วิทยาลัยนาฏศิลปลพบุรี เครื่องมือที่ใช้ในวิจัย ได้แก่ แผนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบ 4 MAT แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน และแบบวัดเจตคติต่อการเรียนการสอนดนตรีพื้นเมืองภาคเหนือ วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้สถิติ ได้แก่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และการทดสอบความแตกต่างของค่าเฉลี่ย โดยใช้สถิติทดสอบที (t-test แบบ dependent)

ผลการวิจัยพบว่า

1. กิจกรรมการเรียนการสอนดนตรีพื้นเมืองภาคเหนือแบบ 4 MAT รายวิชา ชิง-สะล้อ (วิชาเลือกเสรี) เรื่อง ชิงลูก 4 ประกอบด้วยกิจกรรมการเรียนการสอน จำนวน 20 ชั่วโมง 3 หน่วยการเรียนรู้ คือ หน่วยที่ 1 รู้จักวงชิง-สะล้อ จำนวน 1 แผน 2 ชั่วโมง หน่วยที่ 2 ฟังเสียงชิงลูก 4 จำนวน 1 แผน 8 ชั่วโมง และหน่วยการเรียนรู้ที่ 3 ฟังเพลงเหนือ จำนวน 1 แผน 8 ชั่วโมง โดยจัดกิจกรรมการเรียนรู้ 8 ขั้นตอน คือ 1. ขั้นการสร้างประสบการณ์ 2. ขั้นวิเคราะห์ประสบการณ์ 3. ขั้นการบูรณาการประสบการณ์เป็นความคิดรวบยอด 4. ขั้นการพัฒนาทฤษฎีและความคิดรวบยอด 5. ขั้นการลงมือปฏิบัติตามความคิดรวบยอด 6. ขั้นปรับแต่งเป็นแนวคิดของตนเอง 7. ขั้นการวิเคราะห์เพื่อเห็นประโยชน์หรือการประยุกต์ใช้ และ 8. ขั้นการลงมือปฏิบัติด้วยตนเองและการแลกเปลี่ยนประสบการณ์กับผู้อื่น

2. นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 ที่เรียนโดยใช้กิจกรรมการเรียนการสอนแบบ 4 MAT มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนดนตรีพื้นเมืองภาคเหนือหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

3. นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 ที่เรียนโดยใช้กิจกรรมการเรียนการสอนแบบ 4 MAT มีเจตคติต่อการเรียนการสอนดนตรีพื้นเมืองภาคเหนืออยู่ในระดับ มาก

คำสำคัญ : การเรียนการสอนแบบ 4 MAT, ดนตรีพื้นเมืองภาคเหนือ

¹ดร. ภาควิชาดุริยางคศิลป์ วิทยาลัยนาฏศิลปลพบุรี สถาบันบัณฑิตพัฒนศิลป์, Dr., Department of Music, Lopburi College of Dramatic Arts, Bunditpatanasilpa Institute

Abstract

The purposes of this research were : 1) to develop the northern thai traditional music instructional activities based on 4 MAT Model for Matayom Suksa 5 Students, 2) to compare the northern thai traditional music learning achievement of the students learned through the instructional activities based on 4 MAT Model, 3) to study the students' attitude towards english instruction after using the activities based on 4 MAT model. The sample group consisted of 22 Matayom Suksa 5 Students of Lopburi College of Dramatic Arts, under the Buditpatanasilpa Institute in the second semester of academic year 2019, which was obtained from the cluster random sampling using the classroom lottery drawing as a random unit. The instruments used were the northern thai traditional music learning plan based on 4 MAT Model, The northern thai traditional music achievement test and a survey form for the students' attitude towards the northern thai traditional music instruction. The one-group pre-posttest design was utilized in this study. The collected data were analyzed by means of arithmetic means, percentage, standard deviation and dependent t-test.

The results of the research were :

1. The northern thai traditional music instructional activities based on 4 MAT Model on the title 4 Stringed Sueng consisted of 3 units; 1) What's Sueng and Saloe Band for 2 hours 2) 4 Stringed Sueng for 8 hours and 3) The northern thai traditional songs for 8 hours. There were 8 steps of activities based on 4 Mat Model; 1) creating an experience 2) reflecting on experience 3) integrating observations into concepts 4) developing theories and concepts 5) working on defined concepts 6) messing around 7) analyzing for usefulness or application and 8) doing it themselves and sharing what they do with others.

2. The post-test average scores of northern thai traditional music learning achievement of the students learned through the activities based on 4 MAT Model were higher than those of their pre-test at .01 level of significance.

3. The average scores of attitude towards northern thai traditional music instruction of the students learned through the activities based on 4 MAT Model were high level.

Keywords : 4 MAT'S Instruction, The Northern Thai Traditional Music

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

ภูมิปัญญา เป็นพื้นความรู้ของมวลมนุษย์ในสังคมที่รับรู้และเข้าใจร่วมกันว่า ภูมิปัญญานั้นเรียกต่างๆ กัน เช่น ภูมิปัญญาไทย ภูมิปัญญาชาวบ้านหรือภูมิปัญญาท้องถิ่น เป็นต้น ซึ่งเป็นเรื่องที่ได้มีการกล่าวถึงและมีความสำคัญมาก ในยุคปัจจุบันภูมิปัญญาจัดเป็นทุนทางวัฒนธรรมที่มีความสำคัญยิ่งของมนุษย์ ซึ่งสังคมองกามขึ้นจากความรอบรู้ ประสบการณ์ ผนวกด้วยความแหลมคมในการหยั่งรู้อย่างลุ่มลึก (ธนศวร์ เจริญเมือง, 2554 : 2-4) ดังนั้น การดำรงไว้ซึ่งภูมิปัญญาอันเป็นบริบททางศิลปวัฒนธรรมของชุมชนท้องถิ่นนั้นๆ อันเป็นเอกลักษณ์ของภูมิภาคของประเทศไทย จึงเป็นสิ่งสำคัญและจำเป็นอย่างยิ่ง ดังจะเห็นได้จากภูมิปัญญาอันเป็นบริบททางศิลปวัฒนธรรมทางภาคเหนือของไทย หรือที่เรียกว่า ศิลปวัฒนธรรมล้านนานั้น มีประวัติศาสตร์อันยาวนานและมีเอกลักษณ์เฉพาะตน (เอกพิชัย สอนศรี,

2546 : 1) วัฒนธรรมที่สำคัญของชาวล้านนา ได้แก่ ภาษา อาหาร ศิลปะการแต่งกาย สถาปัตยกรรมและดนตรี โดยเฉพาะวัฒนธรรมด้านดนตรีของชาวล้านนา เป็นวัฒนธรรมที่มีความเจริญรุ่งเรือง มีวิวัฒนาการของเครื่องดนตรี เช่น พิณเพี้ยะ สะล้อ ซึ่ง กลองต่างๆ รูปแบบการประสมวง รวมถึง บทเพลงที่มีความไพเราะต่างๆ ที่แสดงถึง ภูมิปัญญาอันล้ำเลิศของชุมชนท้องถิ่นได้เป็นอย่างดี

ความสำคัญของการดำรงไว้ซึ่งศิลปวัฒนธรรมที่กลายมาเป็นรูปแบบที่ยั่งยืนที่เรียกว่า “ภูมิปัญญา” อันเป็น หัวใจสำคัญในการพัฒนาคุณภาพชีวิตมนุษย์ การจัดการศึกษาเพื่อให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ เกิดความเข้าใจ ตระหนักถึง คุณค่า มีความรัก ชื่นชมและหวงแหนในคุณค่าของภูมิปัญญาไทยและศิลปวัฒนธรรมไทยนั้น จึงเป็นหน้าที่ของผู้ที่มี หน้าที่รับผิดชอบในการจัดการศึกษา รวมถึงครูผู้สอนที่จะต้องจัดการเรียนการสอนให้ผู้เรียนเกิดความรู้ ความเข้าใจ และความตระหนักในคุณค่าของความรู้ต่างๆ ที่ได้คิดค้นและสั่งสมประสบการณ์โดยภูมิปัญญาไทย ตลอดจนมีความรัก ชื่นชมและหวงแหนในคุณค่าของศิลปวัฒนธรรมไทย มีส่วนร่วมคิดวิเคราะห์และปฏิบัติจริง สามารถนำไปใช้ประโยชน์ ในชีวิต และสืบสานให้ยั่งยืน ตลอดจนเชื่อมโยงสู่สากล สอดคล้องกับการจัดการเรียนรู้ในประเด็นที่ 7 ตามแนวทางการ จัดการศึกษาของพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542

สภาพปัญหาปัจจุบันในการเรียนการสอนดนตรีพื้นเมืองภาคเหนือ รายวิชา ซึ่ง-สะล้อ (เลือกเสรี) กลุ่มสาระ การเรียนรู้การแสดงพื้นบ้านของวิทยาลัยนาฏศิลปปทุมธานี สถาบันบัณฑิตพัฒนศิลป์ เป็นรายวิชาที่หลักสูตรกำหนดให้ ผู้เรียนทุกสาขาวิชาสามารถเลือกเรียนได้ ซึ่งแต่ละคนย่อมมีพื้นฐานความรู้และทักษะทางดนตรีแตกต่างกัน ทำให้ ผู้เรียนที่ไม่มีหรือมีพื้นฐานความรู้และทักษะทางดนตรีน้อย มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนต่ำเนื่องจากเรียนไม่ทันเพื่อน การเรียนการสอนดนตรีพื้นเมืองภาคเหนือจึงยังไม่ประสบผลสำเร็จเท่าที่ควร โดยเฉพาะปัญหาเรื่องผลสัมฤทธิ์ทาง การเรียน ผู้เรียนไม่สนใจเรียนดนตรีพื้นเมืองภาคเหนืออันเนื่องมาจากครูผู้สอนจัดกิจกรรมการเรียนการสอน ไม่น่าสนใจ โดยเฉพาะเรื่องความแตกต่างระหว่างบุคคลของผู้เรียน การจัดกิจกรรมการเรียนการสอนของครูใช้ รูปแบบเดิมคือ ครูเป็นศูนย์กลาง ครูใช้วิธีสอนไม่หลากหลาย เน้นด้านทักษะปฏิบัติเพียงอย่างเดียว ทำให้ผู้เรียนที่มี พื้นฐานความรู้และทักษะทางดนตรีที่ต่างกัน เรียนเนื้อหาไม่ทัน ผู้เรียนเกิดความเบื่อหน่ายส่งผลให้เกิดเจตคติที่ไม่ดีต่อ การเรียนการสอน (ปภาอร แก้วสว่าง, 2557 : 3-4)

ในการแก้ปัญหาเกี่ยวกับการเรียนการสอนดังกล่าว ครูจะต้องเปลี่ยนพฤติกรรมการจัดการเรียนการสอน โดยคำนึงถึงผู้เรียนเป็นสำคัญ ครูต้องปรับเปลี่ยนบทบาทจากเดิมที่ถ่ายทอดความรู้เนื้อหาตามทักษะปฏิบัติ ซึ่งเน้น การพัฒนาสมองซีกขวาเพียงอย่างเดียวมาเป็นผู้จัดกิจกรรมโดยนำข้อมูลทางดนตรีพื้นเมืองภาคเหนือ มาประยุกต์กับ การจัดกิจกรรมการเรียนการสอนให้เหมาะกับผู้เรียนที่แตกต่างกันตามศักยภาพ และเน้นการปลูกฝังเจตคติที่ดี เพราะการที่นักเรียนจะเรียนดนตรีพื้นเมืองได้นั้น ผู้เรียนจะต้องมองเห็นคุณค่าและประโยชน์ของการเรียนดนตรี พื้นเมืองภาคเหนือ การจัดการเรียนการสอนควรส่งเสริมให้มีการพัฒนาสมองทั้งสองซีกอย่างสมดุล เป็นการส่งเสริมให้ ได้ทรัพยากรมนุษย์ที่มีคุณภาพสมบูรณ์แบบเพื่อพัฒนาประเทศและสังคมโลก

รูปแบบการเรียนการสอนแบบ 4 MAT เป็นรูปแบบเทคนิคและวิธีการหนึ่งที่พัฒนาโดย แมคคาร์ธี (McCarthy, 2004 : 194) ซึ่งประยุกต์งานวิจัยรูปแบบการพัฒนาการเรียนรู้จากแนวคิดของคอลบ (Kolb) คือ เทคนิค วิธีการหนึ่งที่ช่วยส่งเสริมกระบวนการคิดของผู้เรียนให้พัฒนาสมองสองซีกอย่างสมดุล ช่วยพัฒนาศักยภาพให้เต็มขีด ความสามารถ เพื่อเป็นคน เก่ง ดี มีสุข การจัดการเรียนการสอนดนตรีในปัจจุบัน จึงควรส่งเสริมให้ผู้เรียนมีการพัฒนา สมองทั้งซีกซ้ายและซีกขวาให้เกิดความสมดุล ครูต้องปรับเปลี่ยนบทบาทจากเดิมที่ถ่ายทอดความรู้และทักษะทาง ดนตรีเพียงอย่างเดียวมาเป็นผู้จัดกิจกรรมทางดนตรีเพื่อพัฒนาผู้เรียนหลายๆ ด้านใช้สื่อที่หลากหลายเหมาะสมกับ ความสามารถ และความสนใจของผู้เรียน ส่งเสริมผู้เรียนให้เรียนรู้ตามความถนัด เพื่อส่งผลให้ผู้เรียนได้พัฒนา ความสามารถเต็มตามศักยภาพ และสามารถทำงานร่วมกับผู้อื่นอย่างมีความสุข

จากการศึกษาแนวคิดในการจัดการเรียนการสอนแบบ 4 MAT ดังกล่าวข้างต้น ผู้วิจัยได้ตระหนักถึงความสำคัญของการจัดการเรียนการสอนดนตรีพื้นเมืองภาคเหนือในปัจจุบัน ที่คำนึงถึงคุณสมบัติของสมองทั้ง 2 ซีก จึงสนใจการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนแบบ 4 MAT อันเป็นกิจกรรมการเรียนที่สอดคล้องกับรูปแบบการเรียนรู้พื้นฐานของนักเรียน 4 แบบ โดยใช้เทคนิคพัฒนาสมองซีกซ้ายและซีกขวา เพื่อให้ผู้เรียนเกิดความสุขในการเรียนในแต่ละกิจกรรมการเรียนรู้ จุดเด่นของการสอนแบบ 4 MAT คือ ผู้เรียนได้รับการพัฒนาในหลาย ๆ ด้าน เช่น กล้าแสดงความคิดเห็น กล้าพูด มีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ มีความกระตือรือร้นในการเรียน ได้ฝึกทักษะที่เรียนผ่านประสบการณ์ตรงและการลงมือปฏิบัติอย่างต่อเนื่อง ได้ฝึกปฏิบัติในสิ่งที่ตรงตามความสามารถ ความถนัดและความสนใจตามศักยภาพ ผู้เรียนที่เรียนดีและเรียนอ่อนสามารถทำงานร่วมกัน ช่วยกันแก้ปัญหาและเรียนรู้ด้วยความสุข

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อพัฒนากิจกรรมการเรียนการสอนดนตรีพื้นเมืองภาคเหนือแบบ 4 MAT สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5
2. เพื่อเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนดนตรีพื้นเมืองภาคเหนือของนักเรียนที่เรียนโดยใช้กิจกรรมการเรียนการสอนแบบ 4 MAT ระหว่างก่อนเรียนและหลังเรียน
3. เพื่อศึกษาเจตคติต่อการเรียนการสอนดนตรีพื้นเมืองภาคเหนือ โดยใช้กิจกรรมการเรียนการสอนแบบ 4 MAT

สมมุติฐานงานวิจัย

1. ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนดนตรีพื้นเมืองภาคเหนือของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 ที่เรียนโดยใช้กิจกรรมการเรียนการสอนแบบ 4 MAT หลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียน
2. นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 ที่เรียนโดยใช้กิจกรรมการเรียนการสอนแบบ 4 MAT มีเจตคติต่อการเรียนการสอนดนตรีพื้นเมืองภาคเหนือในระดับมากขึ้นไป

วิธีดำเนินการวิจัย

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากร ได้แก่ นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 วิทยาลัยนาฏศิลปพบุรี ปีการศึกษา 2562 ภาคเรียนที่ 2 จำนวน 2 ห้องเรียน 69 คน

กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 จำนวน 22 คน ซึ่งได้มาโดยวิธีการสุ่มตัวอย่างแบบกลุ่ม (Cluster random sampling) ด้วยวิธีการจับสลากห้องเรียนเป็นหน่วยการสุ่ม

ตัวแปรที่ใช้ในการวิจัย

ตัวแปรอิสระ ได้แก่ การเรียนโดยใช้กิจกรรมการเรียนการสอนดนตรีพื้นเมืองภาคเหนือแบบ 4 MAT

ตัวแปรตาม ได้แก่ ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียน และเจตคติของนักเรียน

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

1. แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน 2. แผนการจัดการเรียนรู้ และ 3. แบบวัดเจตคติของนักเรียน

การสร้างและหาคุณภาพเครื่องมือ

1. แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน มีขั้นตอนดังนี้

- 1.1 ศึกษาเอกสารที่เกี่ยวข้องกับการสร้างแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน

1.2 สร้างแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนโดยให้สอดคล้องกับสาระการเรียนรู้ ดำเนินการสร้างแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ จำนวน 30 ข้อ ชนิดเลือกตอบ 4 ตัวเลือก แล้วนำแบบทดสอบเสนอต่อผู้เชี่ยวชาญจำนวน 3 ท่าน เพื่อพิจารณาวิเคราะห์ข้อสอบเป็นรายข้อ ได้ค่าดัชนีความสอดคล้องเท่ากับ 0.88 แล้วคัดเลือกข้อสอบวัดผลสัมฤทธิ์ จำนวน 20 ข้อไว้ใช้สำหรับทดสอบนักเรียน

2. แผนการจัดการเรียนรู้ มีขั้นตอนดังนี้

2.1 ศึกษาเอกสาร หนังสือ ตำรา และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับแผนการจัดการเรียนรู้

2.2 ศึกษาสาระการเรียนรู้และกำหนดเนื้อหาที่จะใช้สอนจำนวน 20 ชั่วโมง แล้วเขียนแผนการจัดการเรียนรู้ให้สอดคล้องกับเนื้อหาที่จะสอนแต่ละชั่วโมง

2.3 เสนอผู้เชี่ยวชาญจำนวน 3 ท่าน ตรวจสอบความสอดคล้องของจุดประสงค์กับเนื้อหา ได้ค่าดัชนีความสอดคล้องเท่ากับ 0.86

3. แบบวัดเจตคติของนักเรียน มีขั้นตอนดังนี้

3.1 ศึกษาเอกสารที่เกี่ยวข้องกับการสร้างแบบวัดเจตคติ

3.2 สร้างแบบวัดเจตคติของนักเรียนที่เรียนโดยใช้กิจกรรมการเรียนการสอนดนตรีพื้นเมืองภาคเหนือแบบ 4 MAT จำนวน 20 ข้อ

3.3 เสนอผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบความสอดคล้องของแบบวัดเจตคติ ซึ่งได้ค่าดัชนีความสอดคล้องเท่ากับ 0.95

การเก็บรวบรวมข้อมูล

1. ทดสอบก่อนเรียน ให้นักเรียนจำนวน 22 คน ทำแบบทดสอบก่อนเรียนด้วยแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนที่ผ่านการหาคุณภาพเรียบร้อยแล้ว จำนวน 20 ข้อ ก่อนที่จะเริ่มเรียนโดยใช้กิจกรรมการเรียนการสอนดนตรีพื้นเมืองภาคเหนือแบบ 4 MAT

2. ดำเนินการเรียนการสอนโดยใช้กิจกรรมการเรียนการสอนดนตรีพื้นเมืองภาคเหนือแบบ 4 MAT สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 จำนวน 20 ชั่วโมง ในรายวิชา ซึ่ง-สะล้อ (เลือกเสรี) เรื่อง ซึ่งลูก 4 จำนวน 3 หน่วยการเรียนรู้ คือ หน่วยที่ 1 รู้จักวงซึ่ง-สะล้อ จำนวน 1 แผน 2 ชั่วโมง หน่วยที่ 2 ฟังเสียงซึ่งลูก 4 จำนวน 1 แผน 8 ชั่วโมง และหน่วยการเรียนรู้ที่ 3 ฟังเพลงเหนือ จำนวน 1 แผน 8 ชั่วโมง

3. ให้นักเรียนทำแบบวัดเจตคติหลังการเรียนโดยใช้กิจกรรมการเรียนการสอนดนตรีพื้นเมืองภาคเหนือแบบ 4 MAT นำคะแนนไปวิเคราะห์ด้วยวิธีการทางสถิติ

การวิเคราะห์ข้อมูล

1. วิเคราะห์ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนดนตรีพื้นเมืองภาคเหนือ รายวิชา ซึ่ง-สะล้อ (เลือกเสรี) ก่อนและหลังเรียนโดยใช้กิจกรรมการเรียนการสอนแบบ 4 MAT ด้วยการทดสอบค่าที (t-test แบบ dependent) โดยใช้โปรแกรมคอมพิวเตอร์

2. วิเคราะห์เจตคติต่อการเรียนการสอนดนตรีพื้นเมืองภาคเหนือของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 ที่เรียนโดยใช้กิจกรรมการเรียนการสอนแบบ 4 MAT ด้วยการหาค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.)

ผลการวิจัย

1. กิจกรรมการเรียนการสอนดนตรีพื้นเมืองภาคเหนือแบบ 4 MAT รายวิชา ซึ่ง-สะล้อ (วิชาเลือกเสรี) เรื่อง ซึ่งลูก 4 ประกอบด้วยกิจกรรมการเรียนการสอน จำนวน 20 ชั่วโมง 3 หน่วยการเรียนรู้ คือ หน่วยที่ 1 รู้จักวงซึ่ง-สะล้อ จำนวน 1 แผน 2 ชั่วโมง หน่วยที่ 2 ฟังเสียงซึ่งลูก 4 จำนวน 1 แผน 8 ชั่วโมง และหน่วยการเรียนรู้ที่ 3 ฟังเพลง

เหนือ จำนวน 1 แผน 8 ชั่วโมง โดยจัดกิจกรรมการเรียนรู้ 8 ขั้นตอน คือ 1. ขั้นการสร้างประสบการณ์ 2. ขั้นวิเคราะห์ประสบการณ์ 3. ขั้นการบูรณาการประสบการณ์เป็นความคิดรวบยอด 4. ขั้นการพัฒนาทฤษฎีและความคิดรวบยอด 5. ขั้นการลงมือปฏิบัติตามความคิดรวบยอด 6. ขั้นปรับแต่งเป็นแนวคิดของตนเอง 7. ขั้นการวิเคราะห์เพื่อเห็นประโยชน์หรือการประยุกต์ใช้ และ 8. ขั้นการลงมือปฏิบัติด้วยตนเองและการแลกเปลี่ยนประสบการณ์กับผู้อื่น

2. นักเรียนที่เรียนโดยใช้กิจกรรมการเรียนการสอนแบบ 4 MAT ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนดนตรีพื้นเมืองภาคเหนือหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

3. นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 ที่เรียนโดยใช้กิจกรรมการเรียนการสอนแบบ 4 MAT มีเจตคติต่อการเรียนการสอนดนตรีพื้นเมืองภาคเหนืออยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.45$) ซึ่งเป็นไปตามสมมติฐานงานวิจัยที่กำหนด

อภิปรายผลการวิจัย

จากการพัฒนากิจกรรมการเรียนการสอนดนตรีพื้นเมืองภาคเหนือแบบ 4 MAT รายวิชา ซึ่ง-สะล้อ (เลือกเสรี) เรื่อง ซึ่งลูก 4 โดยใช้กิจกรรมการเรียนการสอนแบบ 4 MAT สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 วิทยาลัยนาฏศิลปบุรี สามารถอภิปรายผลได้ดังนี้

1. กิจกรรมการเรียนการสอนดนตรีพื้นเมืองภาคเหนือแบบ 4 MAT รายวิชา ซึ่ง-สะล้อ (เลือกเสรี) เรื่อง ซึ่งลูก 4 ที่ผู้วิจัยได้พัฒนาโดยใช้กิจกรรมการเรียนการสอนแบบ 4 MAT ประกอบด้วยกิจกรรมการเรียนการสอนจำนวน 20 ชั่วโมง 3 หน่วยการเรียนรู้ คือ หน่วยที่ 1 รู้จักวงซึ่ง-สะล้อ จำนวน 1 แผน 2 ชั่วโมง หน่วยที่ 2 ฟังเสียงซึ่งลูก 4 จำนวน 1 แผน 8 ชั่วโมง และหน่วยการเรียนรู้ที่ 3 ฟังเพลงเหนือ จำนวน 1 แผน 8 ชั่วโมง โดยจัดกิจกรรมการเรียนรู้ 8 ขั้นตอน คือ 1. ขั้นการสร้างประสบการณ์ 2. ขั้นวิเคราะห์ประสบการณ์ 3. ขั้นการบูรณาการประสบการณ์เป็นความคิดรวบยอด 4. ขั้นการพัฒนาทฤษฎีและความคิดรวบยอด 5. ขั้นการลงมือปฏิบัติตามความคิดรวบยอด 6. ขั้นปรับแต่งเป็นแนวคิดของตนเอง 7. ขั้นการวิเคราะห์เพื่อเห็นประโยชน์หรือการประยุกต์ใช้ และ 8. ขั้นการลงมือปฏิบัติด้วยตนเองและการแลกเปลี่ยนประสบการณ์กับผู้อื่น โดยผลจากการพัฒนาการเรียนการสอนได้ส่งผลให้นักเรียนมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 และนักเรียนมีเจตคติอยู่ในระดับมาก ทั้งนี้เนื่องจากผู้วิจัยได้ดำเนินการคัดเลือกและกำหนดเนื้อหาเพื่อให้เหมาะสมกับวัยความต้องการและความสามารถของผู้เรียน ออกแบบกิจกรรมการเรียนการสอน 8 ขั้นตอนตามรูปแบบการเรียนการสอนที่เอื้อต่อผู้เรียน 4 แบบ (McCarthy, 2004 : 194) ที่เป็นเทคนิคการพัฒนาสมองซีกซ้ายและซีกขวาอย่างสมดุล ซึ่งเป็นการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่หมุนเวียนเป็นวงจรตามลำดับ โดยเริ่มจากการจูงใจให้ผู้เรียนสร้างประสบการณ์ด้วยตนเอง (Why) การพัฒนาความคิดรวบยอด (What) การปฏิบัติและพัฒนาแนวคิดออกมาเป็นการกระทำ (How) และการเชื่อมโยงการเรียนรู้จากการปฏิบัติสู่การสรุปเป็นความรู้ (If) กิจกรรมการเรียนการสอนที่ได้พัฒนาขึ้นนี้ได้ผ่านการตรวจสอบปรับปรุงแก้ไขและการประเมินตรวจสอบคุณภาพความเหมาะสมจากผู้เชี่ยวชาญในด้านสาระสำคัญ ผลการเรียนรู้ กิจกรรมการเรียนรู้และการวัดการประเมินผล เพื่อให้ได้กิจกรรมการเรียนรู้ที่มีความสมบูรณ์และเหมาะสมยิ่งขึ้นสามารถนำไปใช้จัดกิจกรรมการเรียนรู้ได้เป็นอย่างดี สอดคล้องกับอรรถพรณ เหมสุวรรณ (2558 : 78) ที่ได้พัฒนาแผนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ รายวิชาพระพุทธศาสนา กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 โดยใช้การเรียนรู้แบบวัฏจักรการเรียนรู้ (4 MAT) พบว่า แผนการจัดการเรียนรู้ที่พัฒนามีประสิทธิภาพเท่ากับ 84.27/83.56 เป็นไปตามเกณฑ์ที่ตั้งไว้ และสอดคล้องกับผลการวิจัยของเมตตา เรื่องวังสรรค (2557 : 67) ที่พบว่า นักเรียนกลุ่มทดลองที่เรียนโดยใช้แผนการจัดการเรียนรู้แบบ 4 MAT เพลงผู้ปิดทองหลังพระ สาระนาฏศิลป์ และกลุ่มควบคุม มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติระดับที่ระดับ .01

2. นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 ที่เรียนโดยใช้กิจกรรมการเรียนการสอนแบบ 4 MAT ในรายวิชา ซึ่ง-สะล้อ (เลือกเสรี) เรื่อง ซึ่งลูก 4 มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ซึ่งเป็นไปตามสมมติฐานงานวิจัย ทั้งนี้เนื่องมาจากการเรียนโดยใช้กิจกรรมการเรียนการสอนแบบ 4 MAT ได้เน้นความแตกต่างของนักเรียนในด้านรูปแบบการเรียนรู้ (Learning Styles) ซึ่งแมคคาร์ธี (McCarthy, 2004 : 194) แบ่งผู้เรียนเป็น 4 แบบ ที่มีวิธีการเรียนรู้ กระบวนการเรียนรู้ และการรับรู้ที่แตกต่างกัน การเรียนรู้และการสอนจะต้องมีลักษณะเคลื่อนไหวอย่างเป็นลำดับขั้นตอนตามวัฏจักรการเรียนรู้ที่สามารถทำให้ผู้เรียนซึ่งมีลักษณะการเรียนรู้ที่แตกต่างกันสามารถพัฒนาศักยภาพของตนเองอย่างมีความสุข สมองซิกซายและซิกซาวได้รับการพัฒนาไปพร้อม ๆ กันอย่างสมดุล โดยครูเป็นผู้จัดกิจกรรมการเรียนการสอนอย่างเป็นระบบ ในสัปดาห์แรกนั้นครูจะสร้างประสบการณ์เพื่อนำไปสู่การอภิปรายปัญหาของประสบการณ์นั้นๆ สร้างบรรยากาศให้นักเรียนเกิดการใฝ่รู้ กระตือรือร้นในการหาประสบการณ์ใหม่ เช่น เกม เพลง การอภิปราย การแสดงความคิดเห็น ซึ่งจะช่วยให้นักเรียนสามารถเข้าใจได้ด้วยตนเองถึงเหตุผลในการเรียนและความคิดรวบยอดของเรื่องที่กำลังจะเรียนได้เป็นอย่างดี สัปดาห์ที่สอง ครูแสดงตัวเป็นผู้ป้อนข้อมูล ครูจัดกิจกรรมให้นักเรียนได้คิด ผู้เรียนที่ขอการเรียนรู้โดยการลงมือปฏิบัติจริง สามารถปรับประสบการณ์และความรู้สร้างเป็นความคิดรวบยอดในเชิงนามธรรม สัปดาห์ที่สาม ครูเปลี่ยนบทบาทเป็นผู้ชี้แนะช่วยนักเรียนได้ฝึกฝนในสิ่งที่จำเป็นต้องเรียนให้เกิดการเรียนรู้อย่างสร้างสรรค์ และสัปดาห์สุดท้ายครูจะเป็นผู้ประเมินผลรวมทั้งเป็นผู้ซ่อมเสริมและเป็นแหล่งข้อมูลให้นักเรียนได้ค้นพบตนเองจากการเรียนรู้ของตน นักเรียนได้ใช้ความรู้ที่ได้จากการเรียนในชั้นเรียนคิดเชื่อมโยงกับสิ่งที่นักเรียนประสบอยู่ในชีวิตประจำวัน นักเรียนได้แลกเปลี่ยนความคิดและประสบการณ์กับเพื่อนร่วมชั้นเรียน ดังนั้นหลังจากนักเรียนได้เรียนผ่านขั้นตอนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ทั้ง 4 สัปดาห์จะให้นักเรียนพัฒนาในทุกด้านและครบทุกขั้นตอนของการเรียนรู้ สอดคล้องกับนุรมา อาลี (2559 : 78) ที่กล่าวว่ากระบวนการจัดการเรียนรู้แบบ 4 MAT ช่วยส่งผลให้นักเรียนมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียนเนื่องจากนักเรียนได้เรียนรู้จากประสบการณ์ที่เป็นภาพรวมของสิ่งที่จะเรียนทั้งหมด และเป็นเรื่องที่ใกล้ตัวนักเรียนสามารถเชื่อมโยงกับชีวิตประจำวันนักเรียนได้เรียนรู้ผ่านกิจกรรมที่หลากหลายและมีความยืดหยุ่น ช่วยส่งเสริมการพัฒนาสมองทั้ง 2 ซีกอย่างสมดุล (สุคนธ์ สิ้นธพานนท์, 2558 : 76) กิจกรรมที่ช่วยพัฒนาสมองซีกซ้าย ได้แก่ การอภิปราย วิเคราะห์ การชมวิดิทัศน์ การตอบคำถามในใบกิจกรรม กิจกรรมที่ช่วยพัฒนาสมองซีกขวา ได้แก่ การแสดงความคิดสร้างสรรค์ การออกแบบชิ้นงาน การแต่งเพลง การแต่งบทกลอน และการเคลื่อนไหว เป็นต้น ดังนั้นนักเรียนที่มีแบบการเรียนรู้ที่แตกต่างกันจะมีโอกาสเรียนรู้ตามที่ตนถนัดและมีผลต่อการเรียนรู้ในทางที่ดีขึ้น

ผลการวิจัยในครั้งนี้สอดคล้องกับพรรณพณัชร เจนธนวิทย์ และคณะ (2554 : 4-6) ที่ได้ทำการศึกษาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ในรายวิชาสังคมศึกษา เรื่อง เศรษฐศาสตร์การบริโภคและความพอเพียงของนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โดยใช้รูปแบบการเรียนการสอน 4 MAT ที่พบว่า ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ทักษะการทำงานร่วมกันของนักเรียนที่เรียนโดยใช้รูปแบบการเรียนการสอน 4 MAT อยู่ในระดับดี สอดคล้องกับอุไรวรรณ ยอดสะเทิน และคณะ (2552 : 155-159) ที่ได้ศึกษาการพัฒนากิจกรรมการเรียนการสอนกลุ่มสาระการเรียนรู้คณิตศาสตร์โดยใช้รูปแบบการเรียนรู้ 4 MAT พบว่า นักเรียนที่เรียนด้วยการจัดกิจกรรมการเรียนรู้โดยใช้รูปแบบการเรียนรู้ 4 MAT มีคะแนนเฉลี่ยจากการทำแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนหลังเรียนสูงกว่าเกณฑ์ร้อยละ 75 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จากเหตุผลดังกล่าวได้สนับสนุนสมมติฐานการวิจัยข้อที่ 1 คือ ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนดนตรีพื้นเมืองภาคเหนือของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 ที่เรียนโดยใช้กิจกรรมการเรียนการสอนแบบ 4 MAT หลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ .01

3. เจตคติต่อการเรียนการสอนดนตรีพื้นเมืองภาคเหนือของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 ที่เรียนโดยใช้กิจกรรมการเรียนการสอนแบบ 4 MAT มีค่าเฉลี่ยโดยรวมหลังเรียนเท่ากับ 4.45 ซึ่งหมายถึงเจตคติอยู่ในระดับ มาก

เป็นไปตามสมมุติฐานงานวิจัย ทั้งนี้เนื่องจากรูปแบบการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนแบบ 4 MAT มีความน่าสนใจ และมีความแปลกใหม่ นักเรียนได้ปฏิบัติ ประเมินผลและปรับปรุงด้วยตนเอง เห็นคุณค่าของสิ่งที่ได้เรียนคือ นครินทร์พื้นเมืองภาคเหนือเป็นเนื้อหาที่ใกล้ตัวผู้เรียน มีความเกี่ยวข้องกับชีวิตในด้านภูมิปัญญาท้องถิ่นและวัฒนธรรม ของชาติไทย และที่สำคัญยิ่งกว่านั้นผู้วิจัยได้ให้ความสำคัญกับนักเรียนทุกคนอย่างเท่าเทียมกัน ให้ความรักความอบอุ่น ยิ้มแย้มแจ่มใส และความเป็นกันเองกับนักเรียน จัดห้องเรียนที่มีบรรยากาศที่น่าอยู่ น่าเรียน และน่าสนใจ ผู้วิจัยพบว่าการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนนั้น นักเรียนมีความกระตือรือร้นสนใจเรียนมากขึ้น มีส่วนร่วมในการเรียนอย่าง สนุกสนาน ทั้งนี้เป็นเพราะนักเรียนได้เล่นเกม หรือเคลื่อนไหวแสดงท่าทางต่างๆ ทำให้เกิดการเรียนรู้ที่สนุกสนาน นักเรียนได้ปฏิบัติกิจกรรมต่างๆ ด้วยตนเองลงมือปฏิบัติงานตามความถนัดและความสนใจ ซึ่งเมื่อพิจารณาเจตคติต่อ การเรียนการสอนนครินทร์พื้นเมืองภาคเหนือของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 ที่เรียนโดยใช้กิจกรรมการเรียนการสอน แบบ 4 MAT เป็นรายด้าน พบว่า ในด้านครูผู้สอน มีค่าเฉลี่ยสูงสุดที่สุด คือ 4.74 ทั้งนี้เนื่องจากผู้สอนเป็นสภาพแวดล้อม ทางการเรียนที่มีผลกระทบต่อนักเรียนทั้งทางตรงและทางอ้อม ไม่ว่าจะเป็นบุคลิกภาพ เทคนิคการสอน ความรู้และ ประสบการณ์ การเตรียมความพร้อมของครูผู้สอนล้วนเป็นสิ่งที่นักเรียนคาดหวัง ซึ่งการจัดการเรียนรู้แบบ 4 MAT ได้ ช่วยส่งเสริมให้นักเรียนมีเจตคติที่ดีต่อการเรียน ดังตัวอย่างความคิดเห็นของนักเรียนเกี่ยวกับด้านผู้สอนที่ว่า “...คุณครู ใจดี สอนเก่ง สอนสนุก เข้าใจ นักเรียนมีความสุขมากมายเวลาเรียนตีสี่ซึ่งค่ะ...” “...คุณครูมีความตั้งใจและ กระตือรือร้นในการสอนมาก และดูท่าทางคุณครูรักในอาชีพครู และสนุกกับการสอนเป็นอย่างมาก คุณครูมีวิธีการสอน ที่ดีมาก เรียนแล้วสนุก ช่วยให้ตีสี่ซึ่งได้ง่าย คุณครูอธิบายชัดเจน เรียนแล้วไม่เบื่อเลย...” “... คุณครูเป็นคนที่เข้ากับเด็ก ได้ดี มีความสุข มีความเป็นกันเอง ทำให้เด็กสนุกไปกับการเรียนของคุณครู คุณครูจะมีความพร้อมเสมอใน การสอน...” “...คุณครูมีความตั้งใจมากแม้ว่าเวลาของ ม.5 จะไม่ค่อยมีเพราะต้องไปงานการแสดงบ่อย ๆ แต่คุณครูได้ ให้พวกเราทำโครงการที่ช่วยให้เรารู้เนื้อหาได้แม้จะไม่ได้มาเรียนทุกครั้ง...” “...ขอบคุณนะค่ะที่ทำให้หนูมีความสุขใน การเรียนนครินทร์พื้นเมืองภาคเหนือ...”

ในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน ผู้วิจัยได้เปิดโอกาสให้นักเรียนได้แสดงความคิดเห็นอย่างเต็มที่ พร้อมทั้ง มีกิจกรรมการเรียนที่หลากหลาย ช่วยให้นักเรียนมีความเข้าใจและจดจำในสิ่งที่เรียนได้ดียิ่งขึ้น ดังตัวอย่างความคิดเห็น ของนักเรียนเกี่ยวกับการจัดการเรียนการสอนที่ว่า “...ชอบที่มีการทำกิจกรรมในการเรียน เพราะไม่ง่วงและสนุก...” “...คุณครูมักจะมีความถามให้พวกเราได้ตอบเพื่อบอกถึงความเข้าใจบทเรียนที่คุณครูสอน...” “...คุณครูจะมีกิจกรรมให้ ทำระหว่างเรียนเสมอทั้งเป็นกลุ่มและเป็นคู่เพื่อให้เข้าใจในเรื่องที่ค่อนข้างมีเนื้อหายากและเยาะ การออกไปทำ Mind Map หน้าห้องเรียนเพื่อให้มีการได้ออกแบบและสรุปความเข้าใจของตนเอง ทำให้ไม่มีความเบื่อหน่ายใน การเรียนนครินทร์ทำให้พวกเราสนุกไปกับสอนของคุณครู...” “...กิจกรรมทำให้มีความกระตือรือร้นมากขึ้นจริง ๆ สนใจ เรียนมากขึ้นมาตรงเวลามากขึ้น เพื่อที่จะมาเรียนตีสี่ซึ่งครับ...” “...กิจกรรมแบ่งกลุ่มฟังเพลงสำเนียงเหนือสนุกและทำ ให้เพลิดเพลินมากเลยคะ

ในด้านการวัดและประเมินผล ผู้วิจัยเปิดโอกาสให้นักเรียนได้แสดงความคิดเห็นต่อผลงานของกลุ่มเพื่อน เพื่อให้แต่ละกลุ่มได้เกิดการพัฒนาผลงานของตนเองมากยิ่งขึ้น นอกจากนี้ผู้สอนใช้บรรยากาศของความตื่นตัวใน การแข่งขันเป็นกลุ่มเพื่อให้นักเรียนเกิดความกระตือรือร้นในการเรียน และในขั้นตอนสุดท้ายของการจัดการเรียนรู้แบบ 4 MAT นักเรียนมีโอกาสนำความรู้ที่ได้เรียนไปเผยแพร่ให้กับผู้ที่สนใจในกิจกรรมของวิทยาลัยฯ ทำให้นักเรียนมี ความตั้งใจช่วยกันวางแผนและนำเสนอผลงานออกมาเป็นที่น่าชื่นชม ได้รับความสนใจจากพี่ๆ น้องๆ ที่มาร่วมกิจกรรม ทำให้นักเรียนเกิดความภาคภูมิใจในผลงานของตนเอง ได้ทราบผลตอบรับจากผู้เข้าร่วมกิจกรรม ซึ่งนอกจากนักเรียน จะมีความสุขสนุกสนานในการเผยแพร่ความรู้ให้กับผู้อื่นแล้ว ยังเป็นการพัฒนาการกล้าแสดงออก พัฒนาทักษะการ แก้ปัญหา ทักษะการทำงานร่วมกัน จึงทำให้นักเรียนมีเจตคติที่ดีอยู่ในระดับมาก

ผลการวิจัยข้างต้นสอดคล้องกับนุชลี อุภัย (2555 : 114-116) ที่กล่าวว่า การจัดการเรียนรู้แบบ 4 MAT มีการจัดลำดับขั้นที่ต่อเนื่องและชัดเจน โดยนักเรียนได้ผ่อนคลายในช่วงกิจกรรมที่ตุนถนัด ในขณะที่เดียวกันก็จะรู้สึกท้าทายในกิจกรรมที่ตุนไม่ถนัด ทำให้นักเรียนได้พัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ซึ่งส่งผลต่อความพึงพอใจของนักเรียน และเนื่องจากการจัดการเรียนรู้แบบ 4 MAT ได้พัฒนานักเรียนในหลายๆ ด้าน คือการแสดงออกและแสดงความคิดเห็น การทำงานเป็นกลุ่ม ความคิดสร้างสรรค์ การยอมรับความคิดเห็นของผู้อื่น และเป็นการสร้างความสัมพันธ์ที่ดีให้เกิดขึ้นระหว่างนักเรียนกับนักเรียน และระหว่างครูกับนักเรียน ทำให้นักเรียนมีความกระตือรือร้น มีแรงจูงใจในการมาเรียนและเข้าเรียนตรงเวลาตลอดการจัดการเรียนรู้ สอดคล้องกับทฤษฎีความต้องการที่เกิดจากการเรียนรู้ของแมคคาร์ธี (McCarthy, 2004 : 194) ที่กล่าวว่า บุคคลจะมีความต้องการความสำเร็จที่จะกระตุ้นให้เกิดแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ ซึ่งหากได้รับผลตามความคาดหวังที่วางไว้จะยิ่งส่งผลต่อความรู้สึกพึงพอใจ และสอดคล้องผลการศึกษาของสุพัตรา กิตติโชน (2553 : 108-122) ซึ่งได้ศึกษาผลการจัดกิจกรรมการเรียนรู้กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม รายวิชาพระพุทธศาสนา เรื่อง หลักธรรมทางพระพุทธศาสนาของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 โดยการจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบวัฏจักรการเรียนรู้ (4 MAT) ที่พบว่า นักเรียนมีความพึงพอใจต่อการจัดการเรียนรู้ในระดับมากที่สุด เนื่องจากการจัดการเรียนรู้แบบ 4 MAT ทำให้นักเรียนเกิดความสุขสนุกสนาน มีกิจกรรมที่เปลี่ยนแปลงอยู่ตลอดเวลา มีกิจกรรมที่มีความยืดหยุ่น ตามความถนัดและความสนใจของทั้งครูและนักเรียน

จากเหตุผลดังกล่าวได้สนับสนุนสมมติฐานการวิจัยข้อที่ 2 คือ นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 ที่เรียนโดยใช้กิจกรรมการเรียนการสอนแบบ 4 MAT มีเจตคติต่อการเรียนการสอนดนตรีพื้นเมืองภาคเหนือในระดับมากขึ้นไป

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้

1. การจัดกิจกรรมการเรียนการสอนแบบ 4 MAT นั้น ผู้สอนมีบทบาทสำคัญที่จะต้องเข้าใจและมองเห็นภาพรวมของสิ่งที่จะสอนได้ทั้งหมด ผู้สอนจะต้องมีความรู้ ความมุ่งมั่น มีส่วนร่วมในกระบวนการเรียนรู้ จัดกิจกรรมที่หลากหลายเพื่อส่งเสริมศักยภาพของนักเรียนเป็นรายบุคคล พัฒนาสมองทั้งสองซีกอย่างสมดุล เปิดโอกาสให้นักเรียนแสดงออกอย่างอิสระ ได้เรียนรู้จากแหล่งเรียนรู้รอบตัวทั้งจากตัวผู้สอน สื่อการสอนประเภทต่างๆ รวมถึงธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม
2. ในกิจกรรมบางขั้นตอนต้องใช้เวลามาก ผู้สอนควรใช้เวลา และมีความอดทนที่จะไม่เร่งรัดหรือรีบเร่งให้นักเรียนเกิดความเครียด ซึ่งจะส่งผลให้การจัดกิจกรรมการเรียนการสอนไม่เกิดผลดีเท่าที่ควร
3. ผู้สอนต้องปลูกฝังคุณลักษณะที่สำคัญในการทำกิจกรรมของนักเรียนในด้านต่างๆ เช่น ความรอบคอบ ความประณีต สะอาดเรียบร้อย การตรงต่อเวลา ความรับผิดชอบ และการทำงานร่วมกับผู้อื่นไปพร้อมๆ กับกระบวนการเรียนการสอนเพื่อให้ผู้เรียนเป็นคนดี คนเก่ง และมีความสุขหรือเป็นผู้มีความรู้คู่คุณธรรม

ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

1. ทำการศึกษาเกี่ยวกับเนื้อหาวิชาอื่นๆ ในกลุ่มสาระการเรียนรู้วิชาอื่นๆ ทั้งภาคทฤษฎีและปฏิบัติ
2. ทำการศึกษาโดยการนำกิจกรรมการเรียนการสอนแบบ 4 MAT ในการพัฒนาความสามารถด้านอื่นๆ ของนักเรียน เช่น ทักษะการทำงานกลุ่ม การแก้ไขปัญหาในสถานการณ์ต่างๆ การนำเสนอผลงานการบรรเลงอย่างสร้างสรรค์ เป็นต้น

เอกสารอ้างอิง

กรมศิลปากร, กระทรวงศึกษาธิการ. (2544). แผนแม่บทการอนุรักษ์สืบทอดพัฒนาศิลปวัฒนธรรมยามวิกฤต พ.ศ. 2545-2549. กรุงเทพฯ : ประชาชน.

- ธเนศวร เจริญเมือง. (2554). **คนเมือง ประวัติศาสตร์ล้านนาสมัยใหม่ พ.ศ. 2317-2553**. เชียงใหม่ : สถาบันพัฒนาเมืองเชียงใหม่ ศูนย์สร้างสรรค์เมืองเชียงใหม่.
- นิศรา วงษ์สุบรรณ. (2553). **การเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน เรื่อง การแต่งร้อยกรองประเภทโคลงสี่สุภาพ ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 โดยการจัดการเรียนรู้แบบ 4 MAT กับการจัดการเรียนรู้ด้วยวิธีสอนแบบปกติ**. วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศิลปากร.
- นุชลี อุปภัย. (2555). **จิตวิทยาการศึกษา**. พิมพ์ครั้งที่ 2. กรุงเทพฯ : จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- นุรมา อาลี. (2559). **ผลการจัดการเรียนรู้แบบ 4 MAT ที่มีต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ความคงทนในการเรียนรู้ และความพึงพอใจต่อการจัดการเรียนรู้ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6**. วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์.
- ปภาอร แก้วสว่ง. (2557). **การพัฒนาบทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอนมัลติมีเดีย เรื่อง การฝึกสี่สัณฐาน 3 เบื้องต้น รายวิชา ซึ่ง-สละ (เลือกเสรี) รหัสวิชา ศ 40254 ระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6**. วิทยาลัยนาฏศิลปบุรีสถานบัณฑิตพัฒนศิลป์.
- พรพนันชกร เจนธนวิทย์ และคณะ. (2554). **ผลการสอนโดยใช้รูปแบบการเรียนการสอน 4 MAT เรื่อง เศรษฐศาสตร์การบริโภคและความพอเพียง รายวิชาสังคมศึกษา 2 ที่มีต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนและทักษะการทำงานร่วมกันของนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนปากช่อง จังหวัดนครราชสีมา**. วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช.
- เมตตา เรืองวังสรรค์. (2557). **การพัฒนาแผนการจัดการเรียนรู้แบบ 4 MAT เพลงผู้ปิดทองหลังพระ สารนาฏศิลป์**. วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี.
- สุคนธ์ สินธพานนท์. (2558). **การจัดการเรียนรู้ของครูยุคใหม่เพื่อพัฒนาทักษะนักเรียนในศตวรรษที่ 21**. กรุงเทพฯ : ห้างหุ้นส่วนจำกัด 9119 เทคนิควิธีคิด.
- สุพัตรา กิตติโฆณ. (2553). **การจัดกิจกรรมการเรียนรู้กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม รายวิชาพระพุทธศาสนา เรื่อง หลักธรรมทางพระพุทธศาสนาชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 โดยใช้กิจกรรมการเรียนรู้แบบวัฏจักรการเรียนรู้ (4 MAT)**. วิทยานิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.
- อรพรรณ เหมสุวรรณ. (2558). **การพัฒนาแผนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ รายวิชาพระพุทธศาสนา กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 โดยใช้วัฏจักรการเรียนรู้ 4 MAT**. วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม.
- อุไรวรรณ ยอดสะเทิน และคณะ. (2552). **ผลการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ เรื่อง ตัวประกอบของจำนวนนับโดยใช้รูปแบบการเรียนรู้ 4 MAT ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6**. วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.
- เอกพิชัย สอนศรี. (2546). **ซึ่งในวัฒนธรรมดนตรี จังหวัดเชียงใหม่**. วิทยานิพนธ์ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหิดล.
- McCarthy, Mary-Claire. (2004, August). "Critical Thinking Disposition, Belief Perspective, and Academic Performance : Examining Relationships." **Dissertation Abstracts International**. 65 (02), 399-A.